

FACTORS INFLUENCING FEAR OF CRIME AND COMMUNITY TRUST: A CASE STUDY OF PHRAKANONG SUB-DISTRICT

Manop SIRIPINYOKIJ¹

1 School of Architecture, Bangkok University, Thailand; manop.s@bu.ac.th

ARTICLE HISTORY

Received: 15 March 2024

Revised: 29 March 2024

Published: 12 April 2024

ABSTRACT

Fear and trust are integral components of social psychology in coexisting within communities, and understanding the relationship between these two elements can help enhance the quality of life of the population in the country. This research aims to investigate the factors affecting fear of crime and trust towards the community among residents in Phra Khanong district, Khlong Toei, Bangkok. The study aims to analyze the level of relationship between fear of crime and community trust, along with causal factors to understand social phenomena and relationship patterns.

The research method is based on mixed-methods, involving qualitative data collection through fieldwork to study physical characteristics, social conditions, and various contextual backgrounds. Additionally, quantitative data will be collected through questionnaires to provide comprehensive answers and evidence covering all dimensions.

The expected ideal outcome from this research process is an understanding of fear of crime and trust towards the community among residents. Information gathered from the case study area will be analyzed to develop insights into the context of urban communities in Thailand. This will offer recommendations to strengthen trust and reduce fear of crime. The research will conclude which factors help reduce fear of crime and which factors contribute to enhancing community trust, aiming to achieve the aforementioned objectives.

Keywords: Fear of Crime, Trust, Individual Trust, Institutional Trust, Societal Trust

CITATION INFORMATION: Siripinyokij, M. (2024). Factors influencing Fear of Crime and Community Trust: A Case Study of Phrakanong Sub-District. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(4), 10

ปัจจัยที่มีผลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน: กรณีศึกษา พื้นที่แขวงพระโขนง

มานพ ศิริภิญโญกิจ¹

1 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ; manop.s@bu.ac.th

บทคัดย่อ

ความหวาดกลัวและความเชื่อมั่น (Fear and Trust) ถือเป็นส่วนหนึ่งของจิตวิทยาสังคมในการอยู่ร่วมกันในชุมชนและการเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งสองจะช่วยให้การพัฒนาประชาชนในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชนในพื้นที่แขวงพระโขนง เขตคลองเตย จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้รับมาวิเคราะห์หาระดับความสัมพันธ์ระหว่างความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนต่อชุมชน รวมทั้งปัจจัยเชิงสาเหตุเพื่อทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ทางสังคม และรูปแบบความสัมพันธ์

โดยรูปแบบของงานวิจัยนี้จะเป็นแบบผสมผสานผ่านการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในการลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ สภาพสังคม และบริบทด้านต่าง ๆ รวมไปถึงกระบวนการเชิงปริมาณจากการเก็บแบบสอบถาม เพื่อหาคำตอบและข้อพิสูจน์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกมิติ

ผลลัพธ์รูปธรรมที่คาดว่าจะได้รับจากกระบวนการวิจัยครั้งนี้คือความเข้าใจต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน (Fear of Crime and Trust) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับจากพื้นที่กรณีศึกษาจะนำมาวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้สำหรับการพัฒนาต่อ ยอดให้เข้าใจกับบริบทของชุมชนเมืองของประเทศไทย เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางช่วยเสริมความเชื่อมั่นและลดความหวาดกลัวอาชญากรรม และสามารถสร้างข้อสรุปได้ว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยลดความหวาดกลัวอาชญากรรมและปัจจัยใดที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชนได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

คำสำคัญ: ความหวาดกลัวอาชญากรรม, ความเชื่อมั่น, ความเชื่อมั่นต่อบุคคล, ความเชื่อมั่นต่อสถาบัน, ความเชื่อมั่นต่อสังคม

ข้อมูลการอ้างอิง: มานพ ศิริภิญโญกิจ (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน: กรณีศึกษา พื้นที่แขวงพระโขนง. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(4), 10

บทนำ

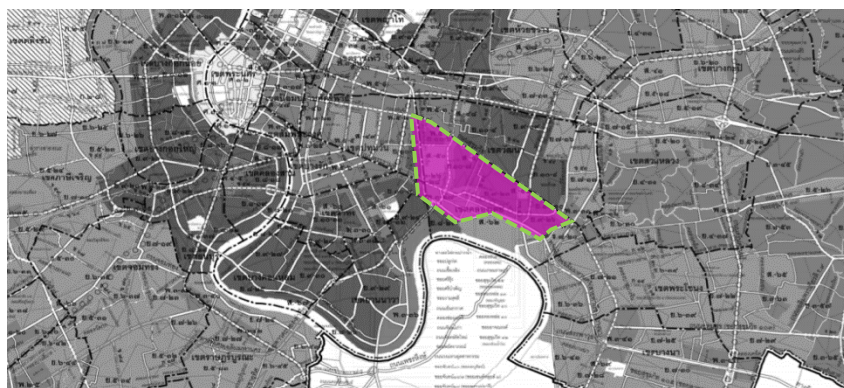
จากแนวทางของการพัฒนาประเทศในด้านการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจที่มุ่งเน้น “การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ เพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียม เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุลซึ่งรวมไปถึงการดูแลความปลอดภัยของประชาชนจากอุบัติเหตุและอาชญากรรม” การเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อความหวาดกลัวและความเชื่อมั่น (Fear and Trust) ถือเป็นส่วนหนึ่งของจิตวิทยาสังคมในการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างเป็นสุข

ความหวาดกลัวและความเชื่อมั่นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมายาวนาน ความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นความรู้สึกเชิงจิตวิทยาสังคมที่มีความซับซ้อนและเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นผลกระทบทางจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่รุนแรงมักจะมีผลต่อการรับรู้ของผู้คนและสร้างปฏิกิริยาตอบโต้ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ ในขณะที่ความเชื่อมั่น หมายถึงความเชื่อของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสถาบันทางสังคม โดยคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองจากบุคคลหรือสถาบันนั้นๆ ในเชิงบวก

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะในเชิงลึก โดยมุ่งประเด็นการศึกษาไปที่ความหวาดกลัวอาชญากรรม (Fear of crime) ซึ่งถือเป็นดัชนีชี้วัดทางสังคมที่และแสดงอิทธิพลในทางลบอย่างชัดเจนต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยที่ความหวาดกลัวอาชญากรรมนี้ส่งผลให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน และการทำกิจกรรมสาธารณะมีอัตราลดลง จากผลสรุปข้างต้นความหวาดกลัวอาชญากรรมอาจมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความเชื่อมั่น (trust) ของบุคคลในสังคม ซึ่งข้อสันนิษฐานเบื้องต้นพบว่าความเชื่อมั่นเป็นปัจจัยด้านบวกที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในชุมชนให้ดีขึ้นได้และการมีโครงข่ายทางสังคมที่แข็งแรงสามารถที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้นดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกศึกษาปัจจัยทางสังคมสองประการ ได้แก่ ความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน

โดยคำถามของงานวิจัยนี้คือ ระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมและระดับความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์กัน และปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมและระดับความเชื่อมั่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ การวิเคราะห์เชิงสาเหตุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสอง ทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมและหาข้อสรุปว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยลดความหวาดกลัวอาชญากรรมและปัจจัยใดที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชนได้

ภาพที่ 1 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแขวงพระโขนง (สำนักงานวางผังและพัฒนาเมือง, 2556)

การทบทวนวรรณกรรม

คำว่า “ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม” หรือ Fear of crime ปรากฏเป็นหนึ่งในแนวความคิดด้านอาชญาวิทยาตั้งแต่งกลางศตวรรษที่ 20 โดยในระยะแรกแนวความคิดมีรากฐานมาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็วในช่วงศตวรรษที่ 18 โดยอุตสาหกรรมและการเกิดชนชั้นกลางในหลายเมืองใหญ่ รวมทั้งปัญหาความยากจนและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของชนชั้นล่างทำให้ชนชั้นกลางและชนชั้นสูงพยายามควบคุมและลดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยเฉพาะในประเทศอุตสาหกรรมอย่างอังกฤษและฝรั่งเศส ผลที่โดดเด่นก็คือ เกิดความพยายามในการผลักดันเพื่อแก้ไขกฎหมายอาญา การลงโทษ การออกแบบเมืองและการพัฒนาองค์ความรู้ด้านอาชญาวิทยา

ส่วนความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นความรู้สึกเชิงจิตวิทยาสังคมที่มีความซับซ้อนและเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ตามที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าในต่างประเทศตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษ 1960 เป็นต้นมาการศึกษาเรื่องความหวาดกลัวอาชญากรรมมีเป้าหมายหลักเพื่อค้นหาแนวทางในการรับมือกับความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ และใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาชุมชนให้มีความน่าอยู่และปลอดภัยยิ่งขึ้น (Hale, 1994) ความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นผลกระทบทางจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่รุนแรงมักจะมีผลต่อการรับรู้ของผู้คนและสร้างปฏิกิริยาตอบโต้ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ อาชญากรรมที่รุนแรงมักเกี่ยวข้องกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย หรือชีวิต เช่น การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดผลพวงที่ตามมาคืออาการหวาดกลัวความรุนแรงจากบุคคลแปลกหน้า (ตติยา ปัจจุบัน และคณะ, 2561)

นอกจากนั้นความหวาดกลัวอาชญากรรม ยังได้ถูกนิยามว่าเป็นความรู้สึกที่มีต่อภัยคุกคามซึ่งเกิดจากการรับรู้ต่อตนเองและต่อผู้อื่น รวมทั้งความรู้สึกถึงอันตรายและความกังวลจากการถูกทำร้าย (Smith, 1987) ความหวาดกลัวอาชญากรรมระดับการแสดงพฤติกรรมอันเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ต่ออาชญากรรมแต่ละประเภทแตกต่างกัน เช่น การฆาตกรรม การปล้นจี้ การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ ล้วงกระเป๋า การโจรกรรมรถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่เกิดขึ้นจากคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่สนิทสนมคุ้นเคย(กนกพร บุปผาชาติ, 2539)

ในส่วนของความเชื่อมั่น หรือความไว้วางใจ (Trust) ถูกนิยามไว้อย่างหลากหลาย เนื่องจากความพยายามที่จะทำความเข้าใจธรรมชาติของความเชื่อมั่นและประยุกต์ใช้ในมุมมองของศาสตร์แต่ละสาขาที่มีความแตกต่างกันในคำนิยามเชิงภาษาศาสตร์ ความเชื่อมั่นหมายถึงความไว้วางใจในด้านต่างๆ ได้แก่ คุณลักษณะ ความสามารถ ความมั่นคง และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ในขณะที่นักสังคมวิทยาได้นิยามความเชื่อมั่นในความหมายกว้างๆ ไว้ว่าหมายถึง ความเชื่อมั่นในคุณงามความดีของเพื่อนมนุษย์ (Paxton & Glanville, 2015) หรือ ความมั่นใจและความคาดหวังในเชิงบวกที่มีต่อพฤติกรรมของผู้อื่น (Barbalet, 2006)

แนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นได้แบ่งความเชื่อมั่นออกเป็น 3 หมวดหลักด้วยกัน ได้แก่ 1) ความเชื่อมั่นที่มีปัจจัยมาจากตัวบุคคล (Individual determinants) 2) ความเชื่อมั่นที่มีปัจจัยมาจากสถาบัน (Institutional determinants) และ 3) ความเชื่อมั่นที่มีปัจจัยมาจากสังคม (Societal determinants) โดยความเชื่อมั่นทั้งสามรูปแบบนี้มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ความเชื่อมั่นต่อสถาบันและความเชื่อมั่นต่อสังคม มักมีแนวโน้มที่จะได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่าความเชื่อมั่นระหว่างบุคคลเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถบ่งชี้ความเชื่อมั่นในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ (Rivera et al., 2005) นอกจากนี้งานวิจัยหลายชิ้น ได้นำเสนอข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของบุคคลไว้อย่างหลากหลาย อาทิ การพึ่งพาอาศัยกัน (reciprocity) พันธะทางจริยธรรม (moral obligation) ความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ความสัมพันธ์ทางสังคม (social relations) ความร่วมมือกัน (cooperation) ความคุ้นเคย (familiarity) เป็นต้น (Rivera et al., 2005)

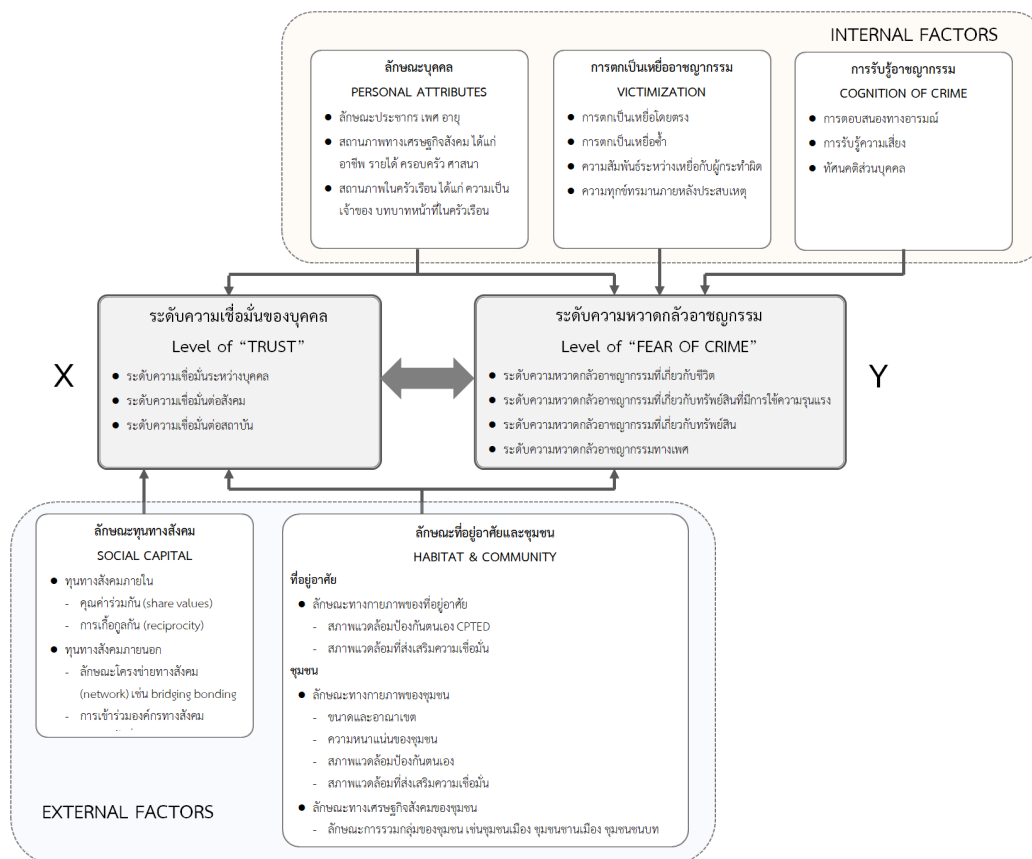
ในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างความหวาดกลัวและความเชื่อมั่นต่อสถาบันยุคธรรมนั้น มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งเสนอว่า ผู้ที่มีความกลัวต่ออาชญากรรมน้อยมักมีทัศนคติว่าตำรวจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มีความกลัวมาก (Dowler, n.d.) ความเชื่อมั่นทางสังคมเป็นอีกแนวคิดสำคัญในการสำรวจความกลัวอาชญากรรม Walklate (2006) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในผู้อื่นเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของพฤติกรรมปกติและความซื่อสัตย์จากผู้อื่น โดยรวมแล้วปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวอาชญากรรมและการพัฒนาความเชื่อถือทางสังคมนั้นเป็นแบบสองทิศทางในธรรมชาติ ความกลัวโดยทั่วไปดูเหมือนว่าจะลดความไว้วางใจและการทำงานร่วมกันในขณะที่ความสัมพันธ์ทางสังคมที่

เชื่อมั่นซึ่งกันและกันและกันช่วยเสริมความเชื่อมั่นและส่งเสริมการติดต่อกันและการแลกเปลี่ยนซึ่งจะช่วยลดความกลัวของ อาชญากรรม

สมมติฐานการวิจัย

- 1) ระดับความเชื่อมั่นและระดับความหวาดกลัวมีความสัมพันธ์กัน
- 2) ปัจจัยภายนอกและภายใน มีอิทธิพลต่อระดับด้านความเชื่อมั่นในด้านต่างๆ
- 3) ปัจจัยภายนอกและภายใน มีอิทธิพลต่อระดับด้านความหวาดกลัวอาชญากรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษานี้เป็นรูปแบบของงานวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Methods) เพื่อให้สามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างครบถ้วนและสามารถพัฒนาเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยได้มากที่สุด ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญสี่ขั้นตอน คือ การทบทวนวรรณกรรม การรวบรวมด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสำรวจเพื่อสังเกตการณ์ (Non-participant observation) โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์แบบจัดจำแนก (Typological Analysis) ถึงปัจจัยเชิงสังคมที่มีอิทธิพลต่อองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ และกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มประชากรแบบเจาะจง (Purposive sampling technique) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling technique) จำนวน 200 คน และการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ตามเวลาที่กำหนด (Cross-sectional field survey)

ผลการวิจัย

ปัจจัยด้านความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณในประเด็นด้านความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมจากแบบสอบถามพบว่า ระดับความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับ ค่าเฉลี่ยที่ 2.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.34 โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุดแยกตามประเภทของอาชญากรรมอยู่ที่อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีการใช้ความรุนแรง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.15 รองลงมาคือ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ยที่ 2.12 อาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิต ค่าเฉลี่ยที่ 2.08 และอาชญากรรมทางเพศ ค่าเฉลี่ยที่ 1.75

ในประเด็นเรื่องที่พักอาศัยในชุมชน ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA แสดงให้เห็นถึงระดับของความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน ผลวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,194) = 3.947, p = .004$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในทาวน์เฮ้าส์ ($M = 3.875, SD = .3536$) มีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน มากกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มคอนโดมิเนียม ส่วนความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางคืนพบว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางคืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,194) = 4.285, p = .002$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า กลุ่มที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม ($M = 3.474, SD = .6118$) และกลุ่มที่พักอาศัยในทาวน์เฮ้าส์ ($M = 3.750, SD = .4629$) มีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางคืน มากกว่ากลุ่มบ้านเดี่ยว อาคารพาณิชย์และอพาร์ทเมนต์ อย่างมีนัยสำคัญ

ในส่วนของการรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมในบริเวณใกล้บ้าน ผลวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมในบริเวณใกล้บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,194) = 2.821, p = .026$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า กลุ่มที่พักอาศัยในอาคารพาณิชย์ ($M = 2.8152, SD = .39325$) มีค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัย น้อยกว่ากลุ่มที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม ($M = 3.2632, SD = .46002$) และทาวน์เฮ้าส์ ($M = 3.4375, SD = .34718$) อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่กลุ่มที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ ($M = 2.9516, SD = .46350$) มีค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัย น้อยกว่ากลุ่มที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม และทาวน์เฮ้าส์ อย่างมีนัยสำคัญ

ในประเด็นเรื่องความแตกต่างด้านลักษณะทางสังคม ในส่วนของค่าเฉลี่ยระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA ในกลุ่มของประเภทที่อยู่อาศัย แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,186) = 18.293, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม ($M = 1.917, SD = .393$) มีค่าเฉลี่ยระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านต่ำกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ ($M = 1.869, SD = .473$) ในขณะที่เดียวกันกลุ่มที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ก็มีค่าเฉลี่ยระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านต่ำกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียม

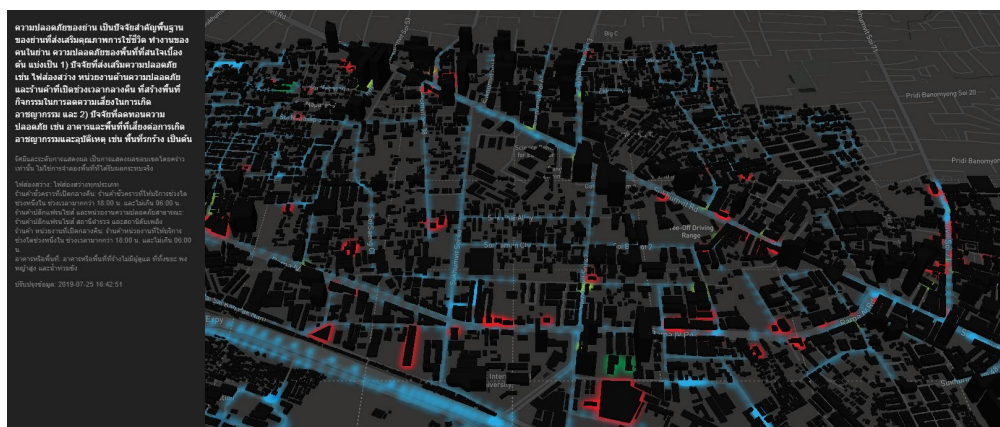
ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,195) = 16.498, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว ($M = 3.0967, SD = .44928$) มีค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล มากกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น

ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ในแขวงพระโขนงเป็นเขตพื้นที่ผสมของพื้นที่เชิงพาณิชย์และที่พักอาศัย มีการพัฒนาโครงการที่พักอาศัยแนวสูงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านทิศเหนือที่ติดกับระบบรถไฟฟ้า BTS มีผู้อยู่อาศัยในพื้นที่มีการย้ายเข้า/ออกจากโครงการที่พักอาศัยแนวสูงใหม่อยู่เสมอ รวมไปถึงมีการให้เช่าที่พักอาศัยทั้งแบบรายเดือน

และระยะสั้นเนื่องจากพื้นที่อยู่ในท่ามกลางเมือง รูปแบบของชุมชนที่อยู่อาศัยในแขวงพระโขนงมีลักษณะแบบผสม เช่น แบบบ้านเดี่ยวในซอย กลุ่มอาคารพาณิชย์ที่อยู่เป็นชุมชนที่ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัย และโครงการที่พักอาศัยแนวสูงที่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด

ในประเด็นขององค์ประกอบส่งเสริมความปลอดภัยในชุมชน มีโคมไฟถนนตามถนนเส้นหลักและตามซอยย่อยต่างๆ และในบางชุมชนมีการรวมตัวกันติดตั้งไฟส่องสว่างภายในชุมชน เช่น ชุมชนอาคารพาณิชย์หรือทาวน์เฮ้าส์ในซอยย่อยต่างๆ ในระบบรักษาความปลอดภัยจากส่วนกลางมีกล้องวงจรปิดมีอยู่ตามจุดตัดของถนนเส้นหลัก ในส่วนของชุมชนต่างๆ มีการรวมกลุ่มภายในชุมชนและติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในชุมชนเพื่อรักษาความปลอดภัยกันเองภายในชุมชน รวมไปถึงกล้องวงจรปิดตามโครงการที่พักอาศัยแนวสูงที่มีติดตั้งเป็นมาตรฐานของโครงการ แต่ก็มีธุรกิจบันเทิงยามค่ำคืนในพื้นที่โดยรอบอยู่มากมาย

ภาพที่ 3 ตำแหน่งโคมไฟถนน (สีฟ้า) และพื้นที่รกร้าง (สีแดง) ในพื้นที่แขวงพระโขนง (ที่มา kiid.in)

ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA แสดงให้เห็นว่าตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,195) = 11.266, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว ($M = 2.2066, SD = .92532$) มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นมากกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในทาวน์เฮ้าส์ ($M = 2.0521, SD = .17216$)

ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล เมื่อวิเคราะห์ One-Way ANOVA ในแต่ละหมวดของความเชื่อมั่น พบว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,195) = 8.568, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว ($M = 2.0881, SD = .97136$) มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นระหว่างบุคคลมากกว่ากลุ่มที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม ($M = 1.3947, SD = .57925$) และอพาร์ทเมนต์ ($M = 1.3575, SD = .59682$) อย่างมีนัยสำคัญ

ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสังคม ผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,195) = 11.835, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว ($M = 2.3305, SD = 1.01622$) มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นระหว่างบุคคลมากกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในทาวน์เฮ้าส์ ($M = 1.9063, SD = .35197$)

ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสถาบัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $F(4,195) = 6.488, p = .000$ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ตัวอย่างที่พักอาศัยในบ้านเดี่ยว ($M = 2.2011, SD = 1.08628$) มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสถาบันมากกว่ากลุ่มอาคารพาณิชย์ ($M = 1.6667, SD = .51429$) และอพาร์ทเมนต์ ($M = 1.5363, SD = .61379$)

อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่กลุ่มที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อสถาบันน้อยกว่ากลุ่มบ้านเดี่ยวและทาวน์เฮ้าส์อย่างมีนัยสำคัญ

ความรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมในบริเวณใกล้บ้าน

สำหรับตัวแปรความรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมในบริเวณใกล้บ้านเป็นตัวแปรในกลุ่มลักษณะชุมชนและที่อยู่อาศัย ซึ่งมุ่งประเมินความรู้สึกปลอดภัยในสถานที่พักอาศัยและบริเวณชุมชนใกล้บ้านในเวลากลางวันและกลางคืน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ใช้กันระดับสากล งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ระดับคะแนนความปลอดภัยใน 4 สถานการณ์ดังกล่าว โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ตามแบบเพียร์สัน และได้ทำการสรุปขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้กับตัวแปรอื่นๆ ที่วัดได้จากแบบประเมิน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับตัวแปรนี้ในทิศทางลบ ได้แก่ อายุ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางเป็นบวก ได้แก่ ค่าเฉลี่ยการประเมินความปลอดภัยของที่พักอาศัย ทั้งเรื่อง ทางเข้าออก ขอบเขตที่พักอาศัย แสงสว่างรอบที่พักอาศัย และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย
- 2) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางคืน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับตัวแปรนี้ในทิศทางลบ ได้แก่ อายุและรายได้ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางเป็นบวก ได้แก่ ค่าเฉลี่ยการประเมินความปลอดภัยของที่พักอาศัย ทั้งเรื่องทางเข้าออก ขอบเขตที่พักอาศัย แสงสว่างรอบที่พักอาศัย และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย
- 3) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินทางคนเดียวในบริเวณใกล้บ้านเวลากลางวัน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางเป็นบวก ได้แก่ จำนวนผู้อาศัยในที่พัก ค่าเฉลี่ยการประเมินความปลอดภัยของที่พักอาศัย ทั้งเรื่องทางเข้าออก ขอบเขตที่พักอาศัย แสงสว่างรอบที่พักอาศัย และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย
- 4) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินทางคนเดียวในบริเวณใกล้บ้านเวลากลางคืน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับตัวแปรนี้ในทิศทางลบ ได้แก่ รายได้ครัวเรือน ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางเป็นบวก ได้แก่ จำนวนผู้อาศัยในที่พัก ค่าเฉลี่ยการประเมินความปลอดภัยของที่พักอาศัย ทั้งเรื่องทางเข้าออก ขอบเขตที่พักอาศัย แสงสว่างรอบที่พักอาศัย และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย

จากข้อสรุปข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกปลอดภัยของตัวอย่างกลุ่มนี้ คือ อายุ กล่าวคือ คนที่มีอายุมากจะรู้สึกปลอดภัยน้อยลง ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับการดูแลป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรม ส่วนตัวแปรจำนวนผู้อาศัยในที่พัก พบว่า ส่งผลในทางบวกกับความรู้สึกปลอดภัยซึ่งเป็นไปได้ว่า การมีสมาชิกในครัวเรือนที่คอยสอดส่องดูแล (surveillance) จะมีส่วนทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินทางคนเดียวในบริเวณชุมชนใกล้บ้านทั้งเวลากลางวันและกลางคืนเพิ่มมากขึ้น

ในขณะที่ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย มีความสัมพันธ์กับตัวแปรกลุ่มนี้ในทางบวกอย่างชัดเจน ซึ่งมีนัยยะว่ายิ่งผู้อาศัยมีความรู้สึกว่าการประกอบของที่พักอาศัยของตนรวมทั้งบริเวณสภาพโดยรอบมีประสิทธิภาพในการป้องกันตรายมากเท่าไร (defensible home-environment) ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่น

ความสัมพันธ์ระหว่างความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีขนาดเล็กในระดับต่ำ ซึ่งตรงตามสมมติฐานของการวิจัยข้อแรกที่ว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตาม ทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Positive Correlation) และเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทำให้ทราบว่า ความเชื่อมั่นของตัวอย่างกลุ่มนี้ไม่ได้มีอิทธิพลในทางลบกับความหวาดกลัวอาชญากรรมอย่างมี

นัยสำคัญ ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าความเชื่อมั่นมีส่วนช่วยลดความหวาดกลัวอาชญากรรมได้จริง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมก็พบว่า มีความไม่สอดคล้องกันของทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 ในผลสรุปของงานวิจัยหลายชิ้น อย่างไรก็ตาม ผลจากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่พิจารณาลักษณะของข้อมูลชุดนี้เป็นหลักทำให้เกิดสมมติฐานและข้อเสนอแนะใหม่ที่ควรให้ความสำคัญและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบประเมินต่อไป

จากข้อสรุปของโมเดลสมการโครงสร้างทำให้เห็นว่า ตัวแปรในกลุ่มลักษณะทุนทางสังคมแสดงอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญในการลดความหวาดกลัวอาชญากรรม ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 2) การมีส่วนร่วมกับชุมชน และ 3) ความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล และยังพบว่าความเชื่อมั่นของคนในชุมชนมีอิทธิพลต่อการเพิ่มระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้อย่างมีนัยสำคัญ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความเชื่อมั่นของคนในชุมชนมีอิทธิพลในการลดระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมโดยผ่านการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ซึ่งนับเป็นพฤติกรรมเอื้อสังคม (pro-social behavior) แบบหนึ่ง การมีพื้นฐานความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล ความเชื่อมั่นต่อสังคม และความเชื่อมั่นต่อสถาบันที่ดีจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมเอื้อสังคมมากขึ้น เช่น พูดคุยกับเพื่อนบ้านมากขึ้น รู้จักคนในชุมชนมากขึ้น และมีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชนมากขึ้น อันจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีหวาดกลัวอาชญากรรมน้อยลงในที่สุด ดังนั้นหากมีการศึกษาต่อยอดเพื่อพัฒนาแบบประเมินสภาวะทางจิตวิทยาสังคมในอนาคต คณะวิจัยควรยกระดับความสำคัญของตัวแปรในกลุ่มลักษณะทุนทางสังคมให้มากขึ้น โดยพิจารณาในฐานะตัวแปรพฤติกรรมเอื้อสังคม (pro-social variable)

ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรม

ประเภทความหวาดกลัวอาชญากรรมที่ตัวอย่างสะท้อนให้เห็นจากแบบสอบถาม พบว่า ค่าเฉลี่ยความหวาดกลัวอยู่ในระดับปานกลาง (2.02) แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบความหวาดกลัวอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภททำให้ทราบว่าอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีการใช้ความรุนแรง มีค่าเฉลี่ยความหวาดกลัวมากที่สุด (2.15) และเมื่อพิจารณาข้อคำถามเรื่องความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นรายข้อ พบว่า การถูกทำร้ายร่างกายขณะเดินในละแวกบ้านเป็นสถานการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกหวาดกลัวมากที่สุด (2.22)

จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีมาตรวัดแบบช่วง (interval scale) และอัตราส่วน (ratio scale) ในภาพรวมของทั้ง 2 พื้นที่กรณีศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอื่นๆ และความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์เชิงลบดังกล่าว พบว่ามีตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ต่ำที่สามารถยืนยันในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ 1) การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 2) ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 3) ความถี่การมีส่วนร่วมกับชุมชน

เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อยืนยันตัวแปรที่มีอิทธิพล พบว่า 1) รายได้ครัวเรือน 2) ความรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมในบริเวณใกล้บ้าน การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ล้วนเป็นปัจจัยที่มีส่วนช่วยลดความหวาดกลัวอาชญากรรม ส่วนปัจจัยที่ส่งผลบวกหรือเพิ่มระดับความหวาดกลัวอาชญากรรม ได้แก่ 1) จำนวนผู้อาศัยในที่พัก 2) ความรู้สึกแตกต่างจากคนในชุมชน 3) ความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล และ 4) โครงสร้างทางสังคมแบบย้ายถิ่นฐานและแบบผสม

เพศชายมีค่าเฉลี่ยความหวาดกลัวอาชญากรรมทุกประเภทน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มของตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีโครงสร้างทางสังคมต่างกัน พบว่า คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแบบผสมมีความหวาดกลัวอาชญากรรมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนั้นบทบาทในชุมชนก็เป็นปัจจัยด้านทุนทางสังคมอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อความแปรปรวนของความหวาดกลัวอาชญากรรมของตัวอย่างกลุ่มนี้ โดยพบว่า คนที่ไม่มีบทบาทในชุมชนมีความหวาดกลัวอาชญากรรมทุกประเภท มากกว่ากลุ่มคนที่บทบาทเป็นผู้นำชุมชน อย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชน

สำหรับประเด็นเรื่องความเชื่อมั่น กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีความเชื่อมั่นระหว่างบุคคลน้อยที่สุด (1.77) และมีความเชื่อมั่นต่อสถาบันภาครัฐสูงที่สุด (1.92) และเมื่อพิจารณาข้อคำถามเรื่องความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ พบว่า ตัวอย่างมีความเชื่อมั่น

มีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่สูงที่สุด (2.12) ในขณะที่มีความเชื่อมั่นในการทำงานของรัฐบาลน้อยที่สุด (1.59)

จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีมาตรวจวัดแบบช่วงและอัตราส่วนในภาพรวม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและความเชื่อมั่นของคนในชุมชนเป็นไปในทิศทางบวกทั้งหมด เมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์เชิงบวกดังกล่าว พบว่า มีตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ปานกลางถึงต่ำที่สามารถยืนยันในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ 1) การพูดคุยกับเพื่อนบ้าน 2) จำนวนผู้อาศัยในที่พัก 3) ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 4) แสงสว่างรอบที่พัก 5) สภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย 6) ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมที่เกี่ยวกับชีวิต 7) ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมทางเพศ 8) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินทางคนเดียวในบริเวณใกล้บ้านในเวลากลางวัน 9) การประเมินสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย และ 10) ความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล และตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ต่ำถึงต่ำมาก ได้แก่ 1) การจดจำเพื่อนบ้าน 2) ความหวาดกลัวอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3) ความหวาดกลัวอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน 4) ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินทางคนเดียวในบริเวณใกล้บ้านในเวลากลางคืน 5) ความปลอดภัยจากอาชญากรรมบริเวณใกล้บ้านและ 6) ระยะเวลาที่พักอาศัย

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ยังได้ยืนยันตัวแปรอิสระที่สามารถร่วมกันทำนายความผันแปรของความเชื่อมั่นของตัวอย่างกลุ่มนี้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวก หรือปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่น ได้แก่ 1) อายุ และ 2) ค่าเฉลี่ยความหวาดกลัวอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีการใช้ความรุนแรง ส่วนปัจจัยที่ส่งอิทธิพลลบต่อความเชื่อมั่น ได้แก่ 1) รายได้ส่วนบุคคล 2) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 3) ความน่าเชื่อถือส่วนบุคคล และ 4) โครงสร้างทางสังคมแบบย้ายถิ่นฐานและแบบผสม

เมื่อพิจารณาตัวแปรลักษณะบุคคลและที่อยู่อาศัย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า สถานภาพการเป็นเจ้าของที่พักอาศัยก็เป็นอีกปัจจัยบุคคลหนึ่งที่มีผลต่อความแตกต่างของระดับความเชื่อมั่นของคนในชุมชน โดยตัวอย่างที่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยมีค่าเฉลี่ยด้านความเชื่อมั่นทั้ง 3 ประเภท สูงกว่าผู้เช่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา ประเภทที่พักอาศัย พบว่า ผู้ที่พักอาศัยในที่พักประเภทบ้านเดี่ยวมีค่าเฉลี่ยของความเชื่อมั่นในทุกๆ ประเภท สูงกว่าที่พักรูปแบบอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะโครงสร้างทางสังคมมีผลต่อความค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นทุกประเภทโดยพบว่าคนที่อาศัยในชุมชนแบบเครือญาติและชุมชนที่เป็นคนท้องถิ่นดั้งเดิม มีความเชื่อมั่นมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในชุมชนที่คนส่วนใหญ่ย้ายมาจากที่อื่นและชุมชนแบบผสมอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านทุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของความเชื่อมั่นอีกหนึ่งปัจจัย คือ บทบาทในชุมชน ซึ่งพบว่ากลุ่มคนที่เป็นอาสาสมัครชุมชน มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีบทบาทในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

การประเมินความหวาดกลัวอาชญากรรมและความเชื่อมั่นของคนที่มีต่อชุมชนครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงสถานะทางจิตวิทยาสังคมของคนที่มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นและที่อยู่อาศัย รวมถึงวิถีชีวิตและบริบททางสังคม ผลของการวิเคราะห์รูปแบบของความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาสังคมสะท้อนว่า การพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพมีพื้นฐานมาจากประชาชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งรวมถึงความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวัน อาจกล่าวได้ว่าความหวาดกลัวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนนั้นอาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศ ดังนั้นการนำข้อมูลจากผลการศึกษารวมทั้งการนำแบบประเมินนี้ไปพัฒนาต่อยอดจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและช่วยผลักดันศักยภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป จากผลสรุปนี้ทำให้เห็นว่าการสร้างความเชื่อมั่นให้กับคนในสังคมนั้นประกอบด้วยปัจจัยจากหลากหลายมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดและการย้ายถิ่นฐานของประชากรซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ชุมชนชนบทเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะรูปแบบโครงสร้างทางสังคมให้เข้าใกล้ความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น จากการสนทนากลุ่มพบว่า คนรุ่นใหม่ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มักจะพึ่งพาเทคโนโลยีและมีวิถี

ชีวิตที่โดดเด่นจากสังคมมากขึ้น (Individualism) ในขณะที่ผู้สูงอายุยังมีวิถีชีวิตในแบบเกื้อหนุนกัน ความแตกต่างหลากหลายของผู้คนในสังคมทำให้ต้องตระหนักว่า ในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย และการสร้างความเชื่อมั่นให้กับคนในชุมชน จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจความหลากหลายดังกล่าว ทั้งการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในสังคม และการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการใช้ชีวิตในชุมชน จะต้องอาศัยการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มแข็งของหน่วยงานรัฐเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม การปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของหน่วยงานท้องถิ่นให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย และความร่วมมือจากประชาชนทุกคนในการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความรู้สึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนในท้องถิ่นและสร้างความเชื่อมั่น รวมทั้งชุมชนที่มีความปลอดภัยให้เกิดขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร บุปผาชาติ. (2539). ความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิง. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตติยา ปัญยาวัต และคณะ. (2561). ความหวาดกลัวอาชญากรรมของวัยรุ่นหญิงไทย. *วารสารธรรมศาสตร์*, 37(2), 97-118.
- สุพรรณิ ไชยอำพร. (2560). ทูทางสังคมกับการเสริมสร้างทุนมนุษย์ ในเขตเมืองชายแดน กรณีศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยกับกัมพูชา. *วารสารพัฒนาสังคม*, 19(2), 53-67.
- อมรทิพย์ อมราภิบาล. (2561). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความหวาดกลัวอาชญากรรมในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติในพัทยาและบางแสน จังหวัดชลบุรี. *Veridian E-Journal*, 11(1), 2975-2992.
- Barbalet, J. (2006). Emotions in Politics: From the Ballot to Suicide Terrorism. In: Clarke, S., Hoggett, P., Thompson, S. (eds) *Emotion, Politics and Society*. Palgrave Macmillan, London.
- Dowler, K. (n.d.). *Media Consumption and Public Attitudes toward Crime and Justice: The Relationship between Fear of Crime, Punitive Attitudes, and Perceived Police Effectiveness (Vol. 10)*. Retrieved from <https://www.albany.edu/scj/jcipc/vol10is2/dowler.pdf>.
- Hale, C., Pack, P., & Salkeld, J. (1994). The Structural Determinants of Fear of Crime: An Analysis Using Census and Crime Survey Data from England and Wales. *International Review of Victimology*, 3, 211-233.
- Paxton, P., & Glanville, J. L. (2015). Is trust rigid or malleable? A laboratory experiment. *Social Psychology Quarterly*, 78(2), 194-204.
- Smith, S. J. (1987). Fear of Crime: Beyond a Geography of Deviance. *Progress in Human Geography*, 11(1), 1-23.
- Walklate, S. (2006). *Imagining the Victim of Crime*. McGraw-Hill Companies, Incorporated. Retrieved from https://books.google.co.th/books?id=362uj3_fKiUC.
- Welch, M. R., Rivera, R. E., Conway, B. P., Yonkoski, J., Lupton, P. M., & Giancola, R. (2005). Determinants and consequences of social trust. *Sociological inquiry*, 75(4), 453-473.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).